

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 23-24 listopada 2012 r. na kierunku *filologia*
prowadzonym w ramach *nauk humanistycznych* na poziomie studiów
pierwszego i drugiego stopnia
o profilu *ogólnoakademickim* realizowanych w formie *stacjonarnej i niestacjonarnej*
na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii
Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący:

prof. UAM dr hab. Katarzyna Karpińska-Szaj - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Tadeusz Piotrowski – ekspert PKA

mgr Ludmiła Grudniak-Wal – ekspert formalno-prawny

Dawid Kolenda – ekspert PKA z ramienia Parlamentu Studentów RP

Krótką informacją o wizytacji

Ocena jakości kształcenia na kierunku „filologia” w zakresie „filologii angielskiej”, „skandynawistyki”, „iberystyki” oraz „italianistyki” prowadzonym na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie, została przeprowadzona na prośbę Uczelni, w związku z ubieganiem się o przyznanie uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytację członkowie Zespołu poprzedzili zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z władzami Uczelni i Wydziału prowadzącego oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez władze Uczelni, otrzymując od władz Uczelni dodatkowo zamówione dokumenty, przeprowadził hospitacje i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, oraz przeanalizował wylosowane prace dyplomowe.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę

1). Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.

Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania.

Studia pierwszego stopnia na kierunku „filologia” zostały utworzone na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 listopada 2001 r. (DSW.2-0143-55/JL/2001), natomiast od roku akademickiego 2005/2006 prowadzone są studia drugiego stopnia (DSW-3-Eko-4003-496/05). Początkowo kierunek ten był prowadzony na Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych i obejmował kształcenie na pięciu specjalnościach: filologia angielska, skandynawistyka, italianistyka, iberystyka oraz orientalistyka. Ponieważ od kilku lat nie było satysfakcjonującego naboru na specjalność orientalistyka, w roku akademickim 2011/2012 mury Uczelni opuścili ostatni jej absolwenci. Kształcenie na pozostałych czterech specjalnościach językowych jest kontynuowane.

Senat Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej Uchwałą Nr 41/2012 z dnia 28 września 2012 r. w sprawie reasumpcji opinii dotyczącej zmian w organizacji Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych, Wydziału Filologicznego i Wydziału Prawa pozytywnie zaopiniował połączenie Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych z Wydziałem Filologicznym poprzez utworzenie Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii. Wydział Kulturoznawstwa został powołany do życia Zarządzeniem Nr 16/2012 Rektora Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie z dnia 28 września 2012 r. Strategia Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej na lata 2012-2016 została przyjęta uchwałą Senatu SWPS w dniu 18 maja 2012.

Koncepcja kształcenia ocenianego kierunku nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki. W strategii Jednostki określono oczekiwania rozwojowe dotyczące zarówno dydaktyki (oferta dydaktyczna dająca absolwentowi przewagę na rynku pracy) oraz działań naukowych (wybór priorytetowych kierunków badań, zapewnienie najwyższej jakości pracy naukowej), a także efektywnego zarządzania Szkołą i utrzymywania dyscypliny finansowej. Zgodnie z celami strategicznymi odnośnie kształcenia studentów, Jednostka oferuje zajęcia dydaktyczne łączące teorię z praktyką, przy położeniu nacisku na rozwijanie umiejętności praktycznych. Tego rodzaju powiązanie jest szczególnie widoczne w kształceniu nauczycieli języka angielskiego oraz tłumaczy, zwłaszcza na filologii angielskiej. Odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku, z inicjatywy Wydziału powstały przy Centrum Kształcenia Praktycznego SWPS studia podyplomowe kształtujące nauczycieli języka angielskiego oraz tłumaczy (Wydział partycypuje w międzynarodowym projekcie badawczym związanym z nauczaniem języków obcych).

Studia filologiczne nakierowane są przede wszystkim na kształcenie specjalistów w zakresie praktycznych zastosowań wiedzy i umiejętności filologicznych: nauczycieli języka, tłumaczy, specjalistów obcojęzycznych niezbędnych w nowoczesnym środowisku pracy). Oferta kształcenia jest różnorodna, studenci mają możliwość wyboru specjalizacji zarówno na pierwszym, jak i drugim stopniu studiów. Na studiach iberystycznych pierwszego stopnia

proponowane są dwie specjalizacje: tłumaczeniowa oraz literacko-kulturoznawcza, na italianistce – komunikacja biznesowa oraz pedagogicznej (dotychczas specjalizacja ta nie spotkała się jednak z zainteresowaniem studentów i choć jest w ofercie, nie została uruchomiona), a na skandynawistyce - specjalizacje tłumaczeniowa i kulturoznawczo-ekologiczna. Filologia angielska oferuje na pierwszym stopniu specjalności: kulturoznawczą, tłumaczeniową i biznesową, a na drugim stopniu kulturoznawczą, tłumaczeniową i dydaktyczną. Cechą wyróżniającą kierunek jest organizacja i monitorowanie praktyk oraz systematycznie zwiększanie oferty ich odbywania przede wszystkim w szkołach i biurach tłumaczeniowych. Utworzenie Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii zwiększy jeszcze bardziej ofertę kształcenia poprzez tworzenie ścieżek interdyscyplinarnych. Wydział ma w planach utworzenie studiów regionalnych, dzięki połączeniu specjalizacji filologicznej z kulturoznawczą.

2). Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia, oraz w procesie jej dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych.

SWPS monitoruje kształtowanie zainteresowań maturzystów i potrzeby rynku pracy poprzez Biuro Marketingu oraz Centrum Pracy i Kariery (zbierane są dane Ministerstwa i GUS o liczebności kandydatów na pokrewnych kierunkach studiów zwłaszcza w regionie Warszawy). Obecnie SWPS jest subskrybowana do OECD, co sprzyja zwiększaniu monitoringu rynku pracy dla absolwentów kierunków prowadzonych w Jednostce. Także poprzez indywidualne kontakty z potencjalnymi pracodawcami (którzy oferują najczęściej miejsca praktyk dla studentów), interesariusze wewnętrzni (nauczyciele akademicy) starają się również rozpoznać potrzeby rynku pracy. Przy modyfikacjach koncepcji kształcenia, jak też w procesie budowy programu w oparciu o KRK, biorą głównie udział pracownicy Uczelni i studenci (mają oni prawo zgłaszania postulatów i uwag). W proces ten zaangażowani są także przedstawiciele środowisk naukowych, pracodawców oraz instytucje oświaty i kultury. Istotny jest zwłaszcza wpływ współpracy z Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji i Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w rozwijaniu i dostosowywaniu koncepcji kształcenia przyszłych nauczycieli języków obcych do nowych przepisów oświatowych (np. do pakietu ustaw z 17 listopada 2010 obejmującego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) oraz kontakty z Polskim Towarzystwem Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych, oraz innymi Stowarzyszeniami Tłumaczy.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki. Jednostkę charakteryzuje różnorodna oferta kształcenia odpowiadająca zainteresowaniom studentów.

2). W ustalaniu i modyfikowaniu koncepcji kształcenia biorą udział interesariusze wewnętrzni oraz zewnętrzni.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1). Ocena zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku.

Studia na kierunku „filologia” prowadzone są na następujących specjalnościach i poziomach studiów: filologia angielska – studia I i II stopnia; skandynawistyka – studia I stopnia; italianistyka – studia I stopnia; iberystyka – studia I stopnia. Plany i programy studiów zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla kierunku filologia na rok akademicki 2012/2013 zostały przyjęte przez Radę Wydziału Filologicznego Uchwałą z dnia 1 marca 2012 r. Plany i programy studiów obowiązujące na wcześniejszych latach studiów również zostały przyjęte przez Radę Wydziału Filologicznego, Uchwały z dnia: 11 marca 2011r.; 23 kwietnia 2009 r.; 24 kwietnia 2008 r.; 25 października 2007 r. Koncepcja kształcenia na kierunku filologia jest zgodna ze standardami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla kierunku filologia (programy obowiązujące przed wprowadzeniem KRK) oraz prawidłowo zdefiniowana w języku efektów kształcenia określonym przez KRK, co zostało wprowadzone w życie od bieżącego roku akademickiego.

Na podstawie analizy aktualnie stosowanych opisów dostępnych w sieci i dostarczonych do wglądu w trakcie wizytacji można stwierdzić, że są one zgodne z celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach, odpowiadają one sylwetce absolwenta. Osiąganie zakładanych efektów jest w pełni możliwe, a zajęcia nastawione są na praktyczne opanowanie umiejętności językowych i rozwijanie wiedzy i sprawności komunikacyjnych. Stawiane przez standardy nauczania wymogi w zakresie celów kształcenia zakładają spełnienie wszystkich przewidzianych celów, a jednocześnie cele są zgodne z misją Uczelni i Wydziału - kształcenia filologicznego w połączeniu z praktyką. Określone cele kształcenia, zarówno w zakresie przekazywanej wiedzy, jak i przygotowania do pracy zawodowej mogą być w pełni realizowane przy przyjętym przez Jednostkę podziale treści kształcenia, zestawie wykładanych przedmiotów, podziale na przedmioty podstawowe, kierunkowe i opcjonalne oraz systemie praktyk studenckich itd. Dobór przedmiotów jest spójny i w pełni pokrywa również wymagania standardów, oferując opisane tam efekty kształcenia.

W pełni wdrożono procedury dostosowawcze do wymogów KRK, które obowiązują od bieżącego roku akademickiego. Opracowane sylabusy są spójne, treści modułów w pełni przekładają się na efekty kształcenia. W toku kształcenia studenci uzyskują: wiedzę i umiejętności z zakresu językoznawstwa, literaturoznawstwa, znajomości kultur obszaru języka danej specjalności; w ramach wybranej specjalizacji (tłumaczeniowa i dydaktyczna, także kulturoznawcza i biznesowa) umiejętności praktyczne oraz wymagane kompetencje społeczne.

Przedmioty praktyczne związane z przygotowaniem zawodowym wykorzystują doświadczenia pracodawców (szkolnictwo, biura tłumaczeń, instytucje kulturalne). Cele i efekty kształcenia praktyk zawodowych są bardzo dobrze zaprojektowane. Wzorowo opracowane są zwłaszcza efekty kształcenia dla specjalności nauczycielskiej na anglistyce (praktyki pedagogiczne). Celem praktyk pedagogicznych jest zestawienie nabytej/nabywanej wiedzy z praktycznymi realiami pracy jako nauczyciel języka angielskiego i wiedzy o kulturze, kształtowanie kompetencji i umiejętności dydaktycznych, kompetencji społecznych, a także gromadzenie doświadczeń i rozwijanie umiejętności samooceny, jak również umiejętności związanych z pracą dydaktyczną w danej placówce/placówkach. Weryfikacja efektów praktyk odbywa się za pomocą narzędzi proponowanych przez Radę Europy -

European Portfolio for Student Teachers of Languages (portfolia językowe i portfolia samooceny).

Studenci mogą zapoznać się z efektami kształcenia za pośrednictwem systemu informatycznego Wirtualna Uczelnia. W systemie informatycznym Wirtualna Uczelnia dostępna jest także sylwetka absolwenta. Szczegółowy opis założonych efektów kształcenia dostępny jest dla studentów również za pośrednictwem sylabusów poszczególnych kursów prowadzonych na ocenianym kierunku, a także przekazywany podczas pierwszych zajęć przez prowadzącego. Na ocenianym kierunku publikowanie sylabusów jest obowiązkiem prowadzącego, który to obowiązek wynika z §29 Regulaminu Studiów. Obowiązek ten egzekwowany jest także przez specjalnie wyznaczoną do tego jednostkę – dział planowania, która monitoruje terminowość zamieszczania sylabusów oraz przedstawia dziekanowi i prorektorowi ds. dydaktyki raport na ten temat. Sylabus udostępniany studentom ocenianego kierunku uwzględnia, między innymi, założenia i cele kursu, treści programowe, formę i warunki zaliczenia przedmiotu, wykaz literatury, jak również oczekiwane efekty kształcenia. Tak skonstruowany system publikowania opisów efektów kształcenia i ich dostępność dla odbiorców należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym wyrazili pozytywne opinie na temat sposobu publikowania opisów efektów kształcenia, jak i samych sylabusów uznając je za przydatne w szczególności w aspekcie zapoznawania się z tematyką przedmiotu i wymaganiami.

2). Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Cele, efekty oraz ewaluacja kształcenia na wszystkich etapach kształcenia – w tym efekty kształcenia (w wymaganych trzech wymiarach), moduły kształcenia, formy realizacji efektów kształcenia, metody dydaktyczne – zostały przygotowane dla całego kierunku w sposób poprawny. Należy stwierdzić, że efekty kształcenia przedstawione w sylabusach są sformułowane w sposób jasny i zrozumiały, pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

3). Analiza i ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia.

Weryfikacja efektów kształcenia na wszystkich etapach wg przedstawionego opisu ogranicza się obecnie do tradycyjnych form, takich jak np. egzamin, praca pisemna, praca dyplomowa. Są to powszechnie stosowane i znane formy sprawdzania efektów kształcenia. Studenci oceniani są na podstawie aktywnego uczestnictwa w zajęciach, testów i prac śródsesemestralnych, zaliczeń w formie prac semestralnych lub testów oraz egzaminów końcowych z danego przedmiotu w formie pisemnej i/lub ustnej. Kryteria zaliczania poszczególnych zajęć określone są przez prowadzących, którzy podają również warunki zaliczenia przedmiotu oraz kryteria oceny prac zaliczeniowych, a w przypadku zajęć kończących się egzaminem, kryteria oceny wyników egzaminu (skalę ocen określa §35 Regulaminu Studiów). Szczegółowe informacje uwzględniające specyfikę poszczególnych filologii zostały zawarte w dokumencie zatwierdzonym przez Radę Wydziału, pt. „Szczegółowe zasady studiowania na kierunku filologia na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii w roku akademickim 2012/2013”, należy zaznaczyć, że podobne zasady tworzone były również i w poprzednich latach.

Ogólne zasady dotyczące procesu dyplomowania określa Regulamin Studiów (paragrafy 39-47). Szczegółowe rozwiązania najpierw na Wydziale Filologicznym, a od roku

akademickiego 2012/2013 na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii określają *Szczegółowe Zasady Studiowania*, są one również regulowane osobnymi rozporządzeniami dziekana i osób kierujących poszczególnymi specjalnościami. Od roku 2009/10 zgodnie ze *Szczegółowymi Zasadami Studiowania*, na ostatnim roku studiów pierwszego stopnia student zobowiązany jest zaliczyć dwa seminaRIA licencjackie, których zakres tematyczny jest ustalany przez prowadzącego i określony w sylabusie. Na każdym seminarium student pisze pracę pisemną (na niektórych specjalnościach więcej niż jedną pracę). Ostateczne wersje tekstu składane są na zakończenie semestru. Zgodnie z §21 SZS, praca/prace stanowią komponent pisemny egzaminu licencjackiego (średnia z ocen uzyskanych przez studenta z tych prac wliczana jest do oceny końcowej z egzaminu dyplomowego z wagą 0.4). Oceny z prac wpisywane są do osobnego protokołu. Drugim komponentem egzaminu licencjackiego jest egzamin ustny, składany przed Instytutową/Katedralną Komisją Egzaminacyjną, w skład której wchodzi przewodniczący i dwaj członkowie. Dokładny kształt i zakres egzaminu ustnego na poszczególnych specjalnościach opisany jest w SZS.

Na drugim stopniu, trzy pierwsze semestry seminarium magisterskiego zaliczane są bez oceny. Warunkiem zaliczenia czwartego semestru seminarium, które kończy się wystawieniem oceny szczegółowej, jest zaakceptowanie przez promotora kompletnej pracy magisterskiej. Tytuły prac magisterskich zatwierdzone są przez radę. Student składa pracę dyplomową w postaci wydruku oraz w identycznej z wersją papierową wersji elektronicznej. Zaraz po złożeniu, wybierane losowo wersje elektroniczne prac podlegają kontroli przez system antyplagiatowy Plagiat.pl. Egzamin magisterski ma charakter ustny i składany jest przed Komisją Egzaminacyjną w danej jednostce, w skład której wchodzi przewodniczący, promotor pracy magisterskiej i jej recenzent. Student otrzymuje trzy pytania główne (po których mogą nastąpić pytania szczegółowe), w tym dwa zadane przez promotora i jedno przez recenzenta. Zakres pytań ustalony jest przez promotora, który zobowiązany jest przekazać studentowi kilka tygodni przed planowanym terminem egzaminu listę przekrojowo sformułowanych zagadnień nawiązujących do tematyki pracy magisterskiej, których dotyczyć będą zadane studentowi na egzaminie pytania. Proces dyplomowania formalnie prowadzony jest prawidłowo (protokoły i recenzje są formalnie prawidłowe), jednak wiele recenzji czy to promotora czy to recenzenta jest zbyt zdawkowych. Niektóre prace, te nowsze, mają dołączony protokół sprawdzenia stopnia oryginalności rozprawy przy użyciu oprogramowania komputerowego. Nieliczne recenzje pisane są na komputerze, należałoby zachęcić pracowników do przedstawiania recenzji w takiej formie. Z lektury losowo wybranych prac można wyciągnąć ogólny wniosek, poparty analizą bazy danych (w postaci pliku Excela), obejmującej dane dotyczące prac dyplomowych, że niektórzy promotorzy zawyżają oceny, ponieważ w pracach pisanych przez nich dominują stopnie celujące (6) i bardzo dobre (5), a bardzo mało jest prac o stopniach podstawowych (dostateczny i plus dostateczny). Dość typowo są to często prace prowadzone przez nierodzimych użytkowników języka polskiego. Szkoła powinna przeprowadzać samodzielnie takie analizy, aby prowadzić do większego ujednolicenia standardów oceny prac dyplomowych. Jedna praca dyplomowa na studiach II stopnia na anglistyce prowadzona była przez osobę z tytułem zawodowym magistra, co nie powinno mieć miejsca.

Oglądowi poddano losowo wybrane karty okresowych osiągnięć studenta oraz protokoły zaliczenia przedmiotu. W wybranych losowo teczkach absolwentów znajdują się wymagane dokumenty związane ze złożeniem egzaminu dyplomowego. Analiza dyplomów i suplementów oraz protokołów egzaminu dyplomowego wykazała, że sporządza się je poprawnie.

Od roku 2008/2009 liczba studentów Wydziału utrzymuje się na podobnym poziomie, choć w ciągu ostatnich dwóch lat spadła liczba kandydatów na filologię angielską, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych II stopnia. Wydział uruchomił w roku akademickim 2010/11 studia italianistyczne (odnotowano wzrost zainteresowania tymi studiami) oraz uruchomił tryb niestacjonarny na iberystyce, dzięki czemu liczba kandydatów, a w konsekwencji studentów na iberystykę wzrosła. Podstawową przyczyną odsiewu w trakcie studiów jest niespełnienie warunków zaliczenia przedmiotów, aczkolwiek zdarza się to rzadko. Studenci rezygnują też ze studiów z powodów ekonomicznych – spadek liczby studentów jednak jest nieznaczny, utrzymuje się na tym samym poziomie i nie zagraża dalszemu istnieniu uczelni.

Na Wydziale Kulturoznawstwa i Filologii SWPS nie stworzono jednolitego systemu weryfikacji zdobywanych efektów kształcenia. Na ocenianym kierunku o zasadach weryfikacji efektów kształcenia decyduje każdy z prowadzących daną formę zajęciową informując o nich studentów na pierwszych zajęciach. Studenci czerpią również informacje o generalnych zasadach weryfikacji efektów kształcenia na innych etapach kształcenia takich, jak proces dyplomowania, czy weryfikacja efektów odbytych praktyk z aktu wewnętrznego – ze *Szczegółowych Zasad Studiowania* na kierunku filologia precyzującego zapisy Regulaminu studiów w zakresie specyfiki Wydziału.

4). Ocena procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów.

Uczelnia prowadzi monitoring losów absolwentów. Od stycznia 2011 roku odbywa się on w ramach projektu finansowanego z środków Unii Europejskiej „*Rozwój potencjału Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej poprzez dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy i gospodarki opartej na wiedzy*”. Badaniem zajmuje się Biuro Karier SWPS. Deklarowanym celem projektu badania losów absolwentów jest ocena efektów kształcenia na płaszczyźnie docelowej tj. w odniesieniu do rynku pracy i jego potrzeb w korelacji z niwelowaniem ewentualnych luk kompetencyjnych u absolwentów diagnozowanych podczas ich aktywności zawodowej. Celem nadrzędnym w tym zakresie jest odpowiednia modyfikacja programów kształcenia w oparciu o wyniki wskazanych powyżej badań. W ramach badania Uczelnia wdrożyła szereg mechanizmów służących pozyskaniu wiedzy niezbędnej do osiągnięcia założonych celów. Wdrożono serwis Biura Karier, w którym znajduje się prócz strefy pracodawcy mogącego poszukiwać na nim pracowników i praktykantów, również strefę absolwenta, za pośrednictwem której ten ostatni może utrzymać dalsze relacje z ukończoną uczelnią poprzez np. stworzenie swojej wizytówki, aktywne poszukiwanie pracy oraz proponowanie konstruktywnych zmian w procesie kształcenia na SWPS. Ponadto Uczelnia w ramach części badawczej projektu organizuje spotkania fokusowe z absolwentami i pracodawcami, ankietę ewaluacyjną wśród absolwentów za pośrednictwem serwisu internetowego, jak również przeprowadziła ponad 120 wywiadów indywidualnych z pracodawcami zatrudniającymi absolwentów SWPS. Pytania we wspomnianej powyżej ankiecie ewaluującej absolwentów SWPS należy ocenić jako szczegółowe i pozwalające uzyskać dostateczną ilość informacji koniecznych do rzetelnego badania losów absolwentów, co zasługuje na zdecydowanie pozytywną ocenę. Dane pozyskane z badań gromadzone są poprzez transkrypcje spotkań fokusowych i wywiadów, jak również za pośrednictwem serwisu Biura Karier. Uczelnia w ramach badania losów absolwentów współpracuje z urzędem pracy. Zgromadzone danych z badań Uczelnia będzie wykorzystywała w celu dostosowania efektów kształcenia do potrzeb absolwentów i rynku pracy. Zadanie to zostało

zaplanowane na grudzień 2012 roku, w jego wyniku opublikowany będzie obszerny raport z wyników przeprowadzonych badań. Do marca 2013 roku Uczelnia zamierza przekazać raport do partnerów projektu, którzy we współpracy z kadrą naukowo-dydaktyczną SWPS opracują właściwe rekomendacje oraz modyfikacje co do programów kształcenia. Uczelnia planuje kontynuację badań oraz rozwijanie serwisu internetowego Biura Karier.

Jednak w grupie interesariuszy wewnętrznych zauważa się asymetrię, zdecydowanie silniej brzmiał głos pracowników naukowo-dydaktycznych, słabiej głos studentów. Zespół zaleca władzom Szkoły większe zaangażowanie studentów, ich przedstawicieli w Samorządzie, oraz wykorzystywanie ich opinii do prac nad dalszym kształtowaniem i modyfikowaniem oferty dydaktycznej.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych (magisterskich)

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Realizowany program studiów oraz założone w nim cele i efekty kształcenia są zgodne z ministerialnymi standardami, a także z koncepcją rozwoju kierunku. W pełni wdrożono procedury dostosowawcze do wymogów KRK. Osiągnięcie zakładanych efektów jest w pełni możliwe.

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane dla kierunku w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; formy sprawdzania wiedzy są przemyślane i odpowiednio dobrane. Zespół zaleca większe ujednoczenie standardów oceny prac magisterskich.

4) W pracach nad planem i programem studiów, efektami kształcenia, poszczególnymi modułami brali udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. Wysoko należy ocenić wdrożony za pomocą projektu UE system monitorowania losów absolwentów. W odniesieniu do udziału interesariuszy wewnętrznych, zespół zaleca władzom Szkoły większe wdrożenie studentów do prac nad dalszym kształtowaniem i modyfikowaniem oferty dydaktycznej.

3. Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

Wypracowanie efektów kształcenia następuje poprzez zrealizowanie planu studiów, obejmującego 3 lata (6 semestrów) lub 4 lata (8 semestrów) nauki na pierwszym stopniu (kandydaci w zależności od poziomu kompetencji językowych mogą przystąpić do rekrutacji na studia trzyletnie lub czteroletnie). Na każdym roku student musi zdobyć 60 pkt. ECTS. Każda specjalizacja w obecnym planie studiów pierwszego stopnia (studia stacjonarne) obejmuje 210 godzin dydaktycznych. Zajęcia dydaktyczne realizowane są w formie wykładów, ćwiczeń i seminariów. Na studiach czteroletnich zwiększona jest oferta zajęć z praktycznej nauki języka. Studia drugiego stopnia (anglistyka, filologia szwedzka) trwają 4 semestry, łącznie student musi uzyskać 120 punktów ECTS. Program studiów umożliwia w

pełni osiągnięcie poszczególnych elementów określonych w sylwetce absolwenta oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia. Przedmioty obowiązkowe realizują wszystkie wskazane tam cele poznawcze, zaś przedmioty specjalizacyjne oraz praktyki odpowiadają zakresowi przygotowania do przyszłej aktywności zawodowej. Wymagania określone w obowiązujących dla kierunku filologia standardach kształcenia zostały również spełnione. Wszystkie przedmioty zostały włączone do poszczególnych bloków w sposób nie budzący zastrzeżeń merytorycznych. Forma zajęć została dobrana w sposób odpowiadający specyfice poszczególnych treści kształcenia, podobnie jak przyznany na ich realizację czas. Sekwencja przedmiotów i modułów nauczania nie budzi zastrzeżeń. Organizację toku studiów na wizytowanym kierunku należy ocenić pozytywnie.

Zdobywane wiedza i kompetencje sprawdzane są w trakcie trwania kursów (testy śródsesemestralne, prace własne, prace w formie projektu) oraz poprzez egzaminy końcowe: ustne i pisemne. Program kształcenia odnosi się do profilu ogólnoakademickiego, jednak, uwzględniając oczekiwania kandydatów na studia oraz potrzeby rynku pracy obejmuje (w ramach specjalizacji oraz sekwencji kursów i praktyk pedagogicznych przygotowujących do zawodu nauczycielskiego) niektóre efekty kształcenia z profilu praktycznego. Zadaniem specjalizacji nauczycielskiej jest przygotowanie studenta do wykonywania zawodu nauczyciela według standardów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego z dnia 17 stycznia 2012 roku, zgodnie z którymi przygotowanie trwa 270 godzin (minimum) oraz obejmuje 150 godzin praktyk pedagogicznych. Na poziomie studiów licencjackich student zostaje przygotowany do wykonywania zawodu nauczyciela języka obcego (angielskiego) w przedszkolach i szkołach podstawowych, a na poziomie magisterskim – w szkołach ponadpodstawowych oraz w pozostałych typach szkół i placówek edukacyjnych. Czas kształcenia, dobór treści i form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu na kierunku filologia wszystkich specjalności jest w pełni poprawny, opracowany w sposób przejrzysty i weryfikowalny. Podział na godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim i pracy własnej jest w pełni uzasadniony, punkty ECTS są adekwatne do nakładu pracy studenta. System ECTS wykorzystywany jest też przy zaliczaniu zajęć podjętych zagranicą. W Uczelni jest realizowany zasadniczy cel systemu, jakim jest ułatwienie planowania, zdobywania, uznawania i walidacji kwalifikacji oraz zwiększenie mobilności studentów. Właściwie został zorganizowany proces kształcenia, sekwencja zajęć pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Praktyki dla studentów SWPS są organizowane przez Centrum Pracy i Kariery. Zamierza się powołać pełnomocnika dziekana ds. praktyk tłumaczeniowych (do tej pory kierowano studentów do współpracujących z pracownikami/wykładowcami agencji tłumaczeniowych). Efekty kształcenia zdobywane podczas odbywania praktyk weryfikuje się za pomocą dwóch narzędzi: po pierwsze, samooceny przy użyciu dokumentu Rady Europy *European Portfolio for Student Teachers of Languages (ESPOSTL)*, której student dokonuje przez cały okres trwania praktyk pedagogicznych, po drugie, poprzez portfolio dokumentującego wiedzę, umiejętności i kompetencje. Po odbyciu praktyk sprawozdanie zostaje skierowane do CPiK, co umożliwi lepsze organizowanie staży dla studentów w kolejnych latach. Zarówno procedura doboru miejsca praktyki tłumaczeniowej, jak i praktyk nauczycielskich jest starannie przemyślana, a także w jasny i jednoznaczny sposób przedstawiana do wiadomości studentów. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili pracę opiekunów praktyk uznając ich za kompetentnych, skłonnych do pomocy oraz stosujących w sposób czytelny i sprawiedliwy zasady zaliczania praktyk.

Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym pozytywnie ocenili dostępność informacji o praktykach, formalne zasady zaliczania praktyk pedagogicznych uznając je za jasne i sprawiedliwe. Wszelkie informacje udostępniane są w systemie Wirtualna Uczelnia. Informacje udostępniane są również za pośrednictwem opiekunów praktyk w godzinach konsultacji, na spotkaniach informacyjnych oraz w gablotach informacyjnych na Wydziale. Zasady odbywania praktyk znajdujące się w dostępnych kanałach informacji są czytelne, kompletne oraz jasne dla postronnego odbiorcy.

Plany zajęć spełniają warunki efektywnego kształcenia i nauki oraz osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia. Nie dostrzega się dysproporcji pomiędzy planami zajęć oraz odnotowuje się pozytywne opinie studentów we wskazanym zakresie.

Na ocenianym kierunku istnieje wiele możliwości indywidualizacji procesu kształcenia gwarantowanych przez wewnętrzne regulacje prawne w szczególności Regulamin studiów i Szczegółowe zasady studiowania na kierunku filologia. Główną metodą indywidualizacji jest oferowanie na ocenianym kierunku przedmiotów do wyboru. Student ponadto ma możliwość w odpowiednim momencie toku studiów wyboru konkretnej ścieżki/specjalizacji oferowanej przez wydział, może też studiować na więcej niż jednej specjalizacji. Regulaminowymi możliwościami indywidualizacji procesu kształcenia są: prawo do przyspieszenia lub spowolnienia studiów o 25%, 50% lub 75 %, studiowanie według indywidualnego planu studiów i programu nauczania (IPS), o które może ubiegać się student, który ukończył I rok studiów oraz spełnia inne warunki, studiowanie według indywidualnej organizacji studiów (IOS), która pozwala na określenie indywidualnego planu składania zaliczeń i egzaminów przewidzianych w planie studiów oraz prawo do ubiegania się o zgodę dziekana na indywidualny termin egzaminu. Studenci potwierdzili możliwość wykorzystania wskazanych wyżej rozwiązań oraz powszechną dostępność informacji na temat tych instytucji na stronach internetowych Uczelni, jednak zgłosili postulat o zwiększenie puli zajęć do wyboru. Możliwość indywidualizacji procesu kształcenia dotyczy też studentów niepełnosprawnych, którzy objęci są opieką pełnomocnika Prorektora ds. osób niepełnosprawnych. Studenci z niepełnosprawnością mają możliwość spowolnienia toku studiów, studiowania według indywidualnej organizacji studiów oraz zmiany planu i formy składania zaliczeń i egzaminów. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili życzliwość pracowników uczelni wobec osób niepełnosprawnych oraz respektowanie zasad indywidualnego podejścia.

Uczelnia prowadzi zajęcia na odległość od siedmiu lat, co oznacza, że już wcześniej doceniono rolę zajęć prowadzonych w takim trybie. Pracownicy uczelni jednocześnie jednak stwierdzają, że studenci nie chcą zajęć w trybie e-learningu, wolą spotykać się z nauczycielem na tradycyjnych zajęciach, ważna dla nich jest możliwość interaktywnego spotkania z nauczycielem - realną osobą. Materiały w systemie nauczania na odległość są traktowane jako materiały uzupełniające, przede wszystkim z zajęć praktycznych nauki języka obcego, ich prowadzenie należy od indywidualnej decyzji prowadzącego, student może mieć 1/5 zajęć w takim trybie, zaś ocena końcowa z zajęć może w 20% opierać się na nauce na odległość. W zajęciach praktycznych występują moduły, które student powinien przejść, by zaliczyć przedmiot. Prowadzący może umieszczać materiały w dwóch miejscach, w systemie wirtualnej uczelni oraz w systemie e-learningu. Szkoła dysponuje centrum ds. e-learningu, nauczyciel może korzystać z porad dydaktyków i specjalistów w tym zakresie. Ogółem można wyciągnąć wniosek, że Szkoła traktuje nauczanie na odległość bardzo poważnie, ale jako uzupełnienie zajęć niewirtualnych. Należy uznać, że jest to bardzo dobra

postawa i bardzo dobre rozwiązanie w chwili obecnej, w której brak satysfakcjonujących norm.

Zespół stwierdza, że zakładane efekty kształcenia, treści programowe oraz formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość, w którą jest jednocześnie wpisana zasada zindywidualizowania i swobody wyboru specjalizacji w zależności od potrzeb, uzdolnień studentów i ich planów zawodowych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Realizowany program studiów umożliwia w pełni osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia oraz struktury kwalifikacji absolwenta.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną, a zarazem elastyczną, całość.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

1). Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku pozwala na realizację zakładanych celów kształcenia, wśród nich są reprezentanci każdego obszaru wiedzy odpowiadającego obszarowi kształcenia. Nauczyciele prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi kwalifikacjami i specjalizacją. Należy podkreślić, że wielu pracowników to samodzielni pracownicy nauki, zatrudnieni w SWPS na pierwszym etapie, dla których SWPS to podstawowe miejsce pracy, a także to, że bardzo wielu pracowników to osoby młode, co pomyślnie rokuje na przyszłość. Nauczyciele, ich liczba (28 nauczycieli zaliczonych do minimum kadrowego, a także 12 osób spoza minimum) oraz kwalifikacje, zarówno teoretyczne (literaturoznawcy, językoznawcy, glottodydaktycy) jak i praktyczne (osoby czynnie działające jako nauczyciele języków obcych lub tłumacze), umożliwiają osiągnięcie zakładanych efektów i celów nauczania, choć w Instytucie Anglistyki, najliczniejszym, dominują literaturoznawcy.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. minimum kadrowe. Cz. II. pozostali nauczyciele akademicy .

2). Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa.

Zgodnie z § 14 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym

kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia, na kierunku „filologia” stanowi co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z efektami kształcenia określonymi dla tego kierunku, w tym co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej czterech nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, natomiast w przypadku prowadzenia kształcenia w zakresie „skandynawistyki” minimum stanowi co najmniej jeden samodzielny nauczyciel akademicki reprezentujący tę specjalność językową.

Minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia (§ 15 ust. 2 cytowanego wyżej rozporządzenia) stanowi co najmniej pięciu samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających dorobek naukowy w zakresie dyscypliny naukowej związanej z kierunkiem studiów, z tym że: spośród tych osób co najmniej dwóch samodzielnych nauczycieli akademickich powinno specjalizować się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów. Do minimum kadrowego, w miejsce osoby posiadającej stopień naukowy doktora i specjalizującej się w zakresie danego języka obcego można wliczyć osobę posiadającą stopień naukowy doktora, dla której język ten jest językiem ojczystym.

Do minimum kadrowego, wliczani są:

1. nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru (§ 13 ust. 2 ww. rozporządzenia), na stopniu I i II (dla filologii angielskiej);
2. nauczyciele akademicy, dla których w bieżącym roku akademickim zaplanowano osobiście prowadzone na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami (§ 13 ust. 3 ww. rozporządzenia).

Przedłożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwalają na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.), tzn. oświadczenia zostały podpisane przed dniem 30 czerwca 2012 r.

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. Akty mianowania oraz umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy. Tezki zawierają także świadectwa pracy, dyplomy z konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych, będące potwierdzeniem deklarowanego dorobku praktycznego. Doświadczenie praktyczne kadry dokumentowane jest także w corocznych sprawozdaniach.

Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.

Uczelnia przedstawiła do minimum kadrowego 29 osób – 15 z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 14 ze stopniem naukowym doktora.

Z tego minimum kadrowe na studiach:

- w zakresie filologii angielskiej na poziomie studiów I i II stopnia stanowi 7 profesorów lub doktorów habilitowanych i 8 doktorów;
- w zakresie filologii hiszpańskiej na poziomie studiów I stopnia – 2 nauczycieli akademickich z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 3 osoby ze stopniem naukowym doktora;

- w zakresie skandynawistyki na poziomie studiów pierwszego stopnia – 1 osoba ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 1 ze stopniem naukowym doktora;
- w zakresie filologii włoskiej na poziomie studiów I stopnia - 1 osoba ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 2 ze stopniem naukowym doktora.

Jedna osoba (doktor habilitowany) nie została zaliczona do minimum kadrowego ponieważ nie prowadzi badań naukowych w zakresie filologii i nie posiada dorobku w tym zakresie.

Zgodnie z wymogami zawartymi w cytowanym wyżej rozporządzeniu warunki dotyczące minimum kadrowego zostały spełnione zarówno w odniesieniu do kierunku „filologia”, jak i poszczególnych specjalności językowych.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu).

Trzon kadry, zwłaszcza wśród nauczycieli z tytułem naukowym profesora lub stopniem naukowym doktora habilitowanego stanowią osoby zatrudnione od początku istnienia kierunku lub od czasu uzyskania pozwolenia na prowadzenie kształcenia w zakresie danego języka obcego.

Biorąc pod uwagę charakter zatrudnienia i jego czas, uznać należy, że minimum kadrowe jest stabilne, nie podlega niepokojącym zmianom i fluktuacjom. Zajęcia są prawidłowo obsadzone. Pracownicy zachęceni są przez kierownictwo do rozwoju naukowego, otrzymują urlopy naukowe w celu pisania prac naukowych.

Ogółem na pracownika przypada 30 studentów, w tym na pracownika samodzielnego, zaliczonego do minimum, 98 studenta. Z tego na studiach II stopnia na jednego pracownika samodzielnego przypada 34 studentów, tak więc oceniany kierunek spełnia wymagania w tym zakresie. Poszczególne zajęcia są obsadzone prawidłowo, zgodnie z dyscyplinami naukowymi reprezentowanymi przez pracowników, a także zgodnie ze szczegółowymi efektami kształcenia. Sądząc z jakości zajęć (i materiałów do nich) prowadzonych na odległość, nauczyciele są przygotowani do prowadzenia takich zajęć, otrzymują także wszechstronne wsparcie ze strony Szkoły, na poziomie Wydziału oraz całej Uczelni. Ze względu na to, że Szkoła nie jest uczelnią publiczną, realizuje swój własny program doboru kadry.

Hospitowane zajęcia można ocenić jako właściwie realizujące program i cele nauczania. Zajęcia prowadzone są zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i dorobkiem. We wszystkich przypadkach wykładowcy realizowali założony w sylabusach materiał, wykorzystując stosowne pomoce dydaktyczne, czy to tradycyjne czy to nowoczesne, i sprzęt audiowizualny. Niektórzy prowadzących włożyli bardzo dużo pracy w przygotowanie własnych, niezwykle bogatych, materiałów multimedialnych. Właściwy był poziom ich wiedzy merytorycznej i umiejętności dydaktycznych. Grupy studenckie są nieduże (do 15 osób), co ułatwia efektywne prowadzenie zajęć. Należy podkreślić starania nauczycieli do angażowania studentów w proces dydaktyczny, czyli wysoką interaktywność zajęć. Ogólna ocena hospitowanych zajęć jest jak najbardziej pozytywna.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

3). Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

Polityka kadrowa szkoły w stosunku do filologii ma na celu zagwarantowanie wysokiej jakości kadry naukowo-dydaktycznej, stanowiącej minimum kadrowe i prowadzącej zajęcia na tym kierunku, przy zapewnieniu wymaganych proporcji w stosunku do liczby studentów. Elementem polityki kadrowej jest dokonywana okresowo ocena nauczycieli akademickich. Uczelnia wspiera rozwój kadry kierunku poprzez finansowanie ze środków własnych Uczelni: prowadzonych badań własnych i zespołowych, konferencji naukowych organizowanych przez Kolegium oraz udziału w konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych, a także udziela pracownikom urlopow naukowych.

W trakcie spotkania z pracownikami nauczyciele wyrażali się jednoznacznie pozytywnie o swojej uczelni. Są świadomi zagrożeń, przede wszystkim spowodowanych sytuacją demograficzną, na którą Szkoła nie ma wpływu, jednak z optymizmem patrzą w przyszłość, widzą także możliwości dalszego rozwoju uczelni, przede wszystkim związanych z możliwością przyjmowania studentów spoza Polski.

4). Nie dotyczy

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

2) Zostały spełnione wymogi dotyczące minimum kadrowego.

3) Uczelnia wspiera rozwój pracowników naukowo-dydaktycznych.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Bazę dydaktyczną Uczelni stanowią budynki po byłej fabryce przy ul. Chodakowskiej 19/31 w Warszawie, dzięki czemu dysponuje ona bardzo dużą powierzchnią zarówno na cele dydaktyczne jak i socjalne. Główny budynek dydaktyczny ocenianego kierunku i tym samym główny budynek Uczelni jest w bardzo dobrym stanie technicznym, a jego stan estetyczny można ocenić bardzo pozytywnie. Sale są bardzo dobrze wyposażone w nowoczesny sprzęt, jak rzutniki multimedialne czy nowoczesne komputery, czy nawet najnowsze urządzenia, jak tablice interaktywne. We wszystkich salach, nawet małych, w których odbywały się hospitowane zajęcia, dostępne były rzutniki multimedialne, zamontowane na stałe, w wielu z nich były także systemy nagłaśniające. Duże sale wykładowe są w pełni wyposażone w sprzęt medialny i komputerowy. W Uczelni można uzyskać swobodny dostęp do Internetu. Studenci mogą korzystać z komputerów stacjonarnych, umieszczonych w wielu miejscach na każdym poziomie Uczelni, lub mogą korzystać z sieci bezprzewodowej, dostępnej w budynkach.

Na terenie całej ocenianej jednostki możliwe jest zdalne logowanie się do baz danych i zbiorów elektronicznych takich jak EBSCO, EBRARY czy Project MUSE, Humanities Collection.

Logowanie do wymienionych baz jest możliwe również z komputerów domowych zarówno przez studentów jak i pracowników Wydziału. Studenci mają możliwość korzystania z dostępnego na Wydziale sprzętu multimedialnego także po godzinach zajęć. Istnieje również możliwość korzystania z podstawowego sprzętu przenośnego (przenośne projekory multimedialne, laptopy, zestawy TV/DVD/VIDEO, kamery wideo oraz przenośne zestawy nagłaśniające), również przez studentów.

Budynki są bardzo dobrze przygotowane do obsługi studentów poza okresem zajęć. Studenci mają wiele miejsc, w których mogą, siedząc, odpoczywać czy uczyć się. Na uczelni są dwa większe lokale, w których sprzedaje się jedzenie i gorące napoje: rodzaj klubu na najwyższym poziomie oraz kawiarnia przy bibliotece (w przyziemiu). Oprócz tego na każdym piętrze są punkty gastronomiczne, na terenie Uczelni ustawiono także liczne automaty do sprzedaży napojów i jedzenia typu fast-food. Przy siedzibie Uczelni znajduje się duży parking dostępny dla studentów i pracowników.

Biblioteka posiada czytelnię ogólną oraz czytelnię czasopism połączonych ze strefą wolnego dostępu do księgozbioru, który liczy łącznie ok. 65000 woluminów wydawnictw zwartych, ok. 3000 egzemplarzy technik psychologicznych, ok. 1500 jednostek materiałów audiowizualnych (filmów, materiałów do nauki języków obcych, interaktywnych podręczników itp.). W bieżącej prenumeracie pozostaje 129 tytułów polskich gazet i czasopism oraz 22 tytuły czasopism zagranicznych (z czego 16 tytułów znajduje się także w prenumeracie elektronicznej). Biblioteka otwarta jest w odpowiednich godzinach dostosowanych do potrzeb studentów, również w weekendy. Studenci chętnie korzystają z biblioteki uznając jej zasoby za nowoczesne i dostępne w wystarczającej liczbie, szczególnie biorąc pod uwagę literaturę podstawową. Należy podkreślić, że Szkoła z własnych środków wykupiła dostęp do elektronicznych baz danych dla nauk humanistycznych, dzięki czemu studenci i pracownicy dysponują szerszym dostępem do literatury w formie elektronicznej.

Praktyki zawodowe prowadzone są w szkołach, instytucjach zajmujących się tłumaczeniami oraz różnych innych firmach (np. Polski Związek Niewidomych). Instytucje dobrane są w sposób poprawny, mający na celu właściwą realizację procesu dydaktycznego.

Widoczna i podkreślana jest na każdym miejscu spójność planowanego rozwoju ocenianego kierunku z rozwojem istniejącej lub tworzonej dla jego potrzeb infrastruktury, w której prowadzone jest kształcenie. Bardzo pozytywnie należy ocenić politykę finansową uczelni i jednostki w tym zakresie (planowane nakłady na utrzymanie i doskonalenie infrastruktury). Władze Uczelni zadeklarowały ciągły rozwój infrastruktury celem dostosowania jej do potrzeb kierunków.

Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym wyrazili zadowolenie z dostosowania bazy lokalowej do liczby studentów. Liczba stanowisk w poszczególnych salach dostosowana jest do powierzchni tych pomieszczeń i liczby studentów studiujących w ocenianej jednostce. Studenci twierdzą, iż sytuacje przeludnienia sal nie mają miejsca, a kształcenie odbywa się w komfortowych warunkach. W budynku znajduje się również wydzielona czytelnia multimedialna, dysponująca m.in. nowoczesnym kinem domowym.

Budynek w którym odbywają się zajęcia na ocenianym kierunku jest budynkiem nowoczesnym, dostosowanym do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku znajdują się windy i podjazdy dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Na uwagę i wyróżniającą ocenę zasługuje dostosowanie Biblioteki SWPS do potrzeb osób niepełnosprawnych i wyposażenie jej w urządzenia specjalistyczne ułatwiające osobom niewidomym i niedowidzącym korzystanie z jej zasobów lub materiałów własnych, w tym: stanowisko komputerowe wyposażone w specjalistyczne oprogramowanie tj. program udźwiękowiający Window-Eyes,

syntezator mowy IVONA 2008, program powiększający Expressivo oraz sprzęt pozwalający na przetwarzanie materiałów drukowanych do postaci elektronicznej – skaner Plustec Optic Book 3600, z oprogramowaniem FineReader. Ponadto biblioteka dysponuje powiększalnikiem stacjonarnym VISIO+, wyposażonym w 19 calowy monitor LCD działającym na zasadzie inteligentnego skanera, który rozpoznaje drukowany tekst z położonej na nim książki czy czasopisma i wyświetla go na monitorze. Od stycznia 2012 w Bibliotece działa też Akademska Biblioteka Cyfrowa dla osób z dysfunkcją wzroku. Dla osób z niepełnosprawnością kończyn górnych przygotowane jest stanowisko komputerowe posiadające mysz komputerową umożliwiającą pracę na komputerze bez użycia rąk. Zgodnie z regulaminem Biblioteki SWPS, osoby z niepełnosprawnością mogą wypożyczać jednorazowo więcej pozycji i dłużej z nich korzystać, a także wypożyczać je przez upoważnioną osobę. W uczelni zatrudniony jest też specjalny pracownik pomagający osobom niepełnosprawnym w razie potrzeby, dostępne są specjalnie przystosowane toalety oraz miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych. W budynku uczelni znajduje się również pokój dla matki/ojca z dzieckiem.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: WYRÓŻNIAJĄCA

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia 5. kryterium szczegółowego:

Infrastruktura uczelni jest nowoczesna, szkoła jest bardzo dobrze wyposażona w sprzęt dydaktyczny. Rozwój bazy skorelowany jest w pełni z potrzebami kierunku studiów. Zarówno Uczelnię jak i ocenianą jednostkę wyróżnia jej polityka finansowa, w zakresie planowania nakładów na utrzymanie i doskonalenie infrastruktury. Uczelnia jest bardzo dobrze przystosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnością.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Pracownicy prowadzą zajęcia zgodnie ze swoimi specjalizacjami naukowymi, analiza planów zajęć oraz hospitacje zajęć wykazują, że wyniki badań naukowych są wykorzystywane w procesie dydaktycznym.

Prowadzona działalność naukowa jest widoczna dzięki konferencjom, sympozjom, organizowanym przez uczelnię oraz publikacje pracowników. W określonych przypadkach dokumentacja wykazuje bardzo bogatą działalność naukową poszczególnych nauczycieli akademickich, choć w przypadku osób zatrudnionych na dwóch etatach trudno ocenić czy wszystkie przedstawione publikacje afiliowane są do SWPS.

Współpraca naukowa i badawcza z innymi uczelniami nie jest odpowiednio rozwinięta, najdynamiczniej rozwija się w Katedrze Skandynawistyki, poprzez wspólnych pracowników, z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu. Trudno wobec tego ocenić wpływ takiej współpracy na proces dydaktyczny.

Oceniany Wydział otrzymał najniższą kategorię w procesie parametryzacji. Oznacza to, że prace naukowe nie są prowadzone bardzo intensywnie, widać to także w raporcie samooceny, z którego wynika, że liczba nauczycieli uzyskujących stopnie i tytuły naukowe w Szkole nie jest duża. Uczelnia co prawda podkreśla w swoim raporcie (a także w rozmowach), że prowadzi kierunek przede wszystkim praktyczny, jednak określa swój profil jako ogólnoakademicki, a także prowadzi studia II stopnia na ocenianym kierunku. Oznacza to, że

Szkoła jest zobowiązana do prowadzenia działalności naukowej, w związku z czym należałoby postulować jej intensyfikację w przyszłości.

Studenci rozwijają swoją aktywność naukową poprzez działalność w kołach naukowych. Na ocenianym kierunku funkcjonują dwa koła naukowe według wykazu przedstawionego przez Wydział tj. koło naukowe filologii angielskiej oraz koło naukowe skandynawistów. Oceniana jednostka, jak i cała Uczelnia, przestrzega art. 205 ust. 1 Ustawy w zakresie prowadzenia rejestru organizacji studenckich, w tym kół naukowych. Każde koło naukowe posiada swojego opiekuna. Koła naukowe prowadzą urozmaiconą działalność konferencyjną i projektową, są aktywne na arenie lokalnej, współpracując z innymi ośrodkami akademickimi i instytucjami nauki i kultury. Jednak studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym uznali, że skala włączania ich w badania przez pracowników akademickich jest niewielka. Studenci nie potrafili podać przykładów udziału swoich kolegów w badaniach w innym charakterze niż osoby badanej (np. osoby współtworzącej/prowadzącej choćby podstawowe badania). Skromna jest także lista publikacji naukowych (czterech) wydanych z udziałem studentów, zaprezentowana przez ocenianą jednostkę. Nabór do nielicznych badań z udziałem studentów prowadzonych przez pracowników naukowych odbywa się w sposób tradycyjny poprzez kierowanie otwartych zaproszeń na zajęciach prowadzonych ze studentami. Zespół zaleca zwiększenie stopnia zaangażowania studentów w badania naukowe prowadzone przez Jednostkę.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego: ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia 6. kryterium szczegółowego:

Kadra Uczelni prowadzi badania naukowe w zakresie dyscyplin naukowych związanych z kierunkiem filologia, wykorzystywane są one w procesie dydaktycznym. Badania prowadzone przez kadre są zgodne z ocenianym kierunkiem studiów. Zespół zaleca zintensyfikowanie badań naukowych oraz zwiększenie stopnia zaangażowania studentów w badania naukowe prowadzone przez Jednostkę.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1). Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia.

Warunki rekrutacji na studia regulują uchwały Senatu Uczelni w sprawie warunków i trybu postępowania rekrutacyjnego oraz form studiów na poszczególnych kierunkach. Zasady rekrutacji podane są do wiadomości kandydatów w Internecie. Na studia pierwszego stopnia zasady są określone dla kandydatów z nową maturą (2005-2012), maturą międzynarodową (IB) oraz ze starą maturą. Do zakwalifikowania się na studia na kierunku filologia wymagane jest: na specjalność filologia angielska - język angielski na poziomie rozszerzonym 50 %, na specjalność filologia skandynawska 50% wybrany język obcy na poziomie rozszerzonym, na specjalność iberystyka 40% język hiszpański na poziomie rozszerzonym. Istnieje możliwość studiowania w trybie czteroletnim, wtedy brany jest także pod uwagę poziom zdawalności na maturze podstawowej. Istnieje możliwość przyjęcia kandydatów z maturą zagraniczną oraz cudzoziemców. Zasady rekrutacji na studia drugiego stopnia są również podane na stronie internetowej. Studia II stopnia na kierunku filologia przeznaczone są dla kandydatów, którzy legitymują się dyplomem ukończenia studiów I

stopnia, jednolitych magisterskich lub równorzędnym dyplomem dowolnego kierunku studiów. Bez egzaminu wstępnego przyjmowani są kandydaci legitymujący się dyplomem ukończenia dowolnego kierunku studiów z potwierdzoną znajomością języka angielskiego na poziomie C1 (dokumentem potwierdzającym jest dyplom licencjata filologii angielskiej, certyfikat językowy wydany przez uprawnione instytucje szkolnictwa wyższego, certyfikat zagraniczny (wykaz dokumentów i certyfikatów zwalniających z egzaminu znajduje się w załączniku do Uchwały uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej oraz na stronie internetowej SWPS). Kandydaci legitymujący się dyplomem ukończenia dowolnego kierunku studiów bez potwierdzonej znajomości języka angielskiego na poziomie C1 zobowiązani są do przystąpienia do dwuczęściowego (pisemnego i ustnego) egzaminu wstępnego na anglistyce, trzyczęściowego pisemnego na filologię szwedzką. W zasadach rekrutacji uwzględnienia się liczbę rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia: limit miejsc oraz liczebność w grupach jest zgodna z zasadami obowiązującymi w SWPS zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu. Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących.

Punktacja ECTS, określająca nakład pracy i czas niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest prawidłowa.

2). Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

O zasadach oceniania osiągnięć studentów na ocenianym kierunku decyduje każdy z prowadzących daną formę zajęciową. System oceniania jest znany studentom i przedstawiany na pierwszych zajęciach każdego z kursów przez jego prowadzącego, potwierdzają to studenci obecni na spotkaniu z zespołem ocenającym. Studenci mogą również zapoznać się z wymaganiami egzaminacyjnymi, skalą ocen i punktacji oraz podstawową literaturą w sylabusach przedmiotów, które jak wspomniano dostępne są w Wirtualnej Uczelni. Studenci czerpią również informacje o generalnych zasadach oceniania ich osiągnięć z aktu wewnętrznego *Szczegółowe zasady studiowania na kierunku filologia* precyzującego zapisy *Regulaminu studiów* w zakresie specyfiki Wydziału. Wskazany wyżej dokument tworzony jest i aktualizowany przez specjalną komisję pod przewodnictwem prodziekana ds. studenckich, w skład której wchodzi osoby odpowiedzialne za poszczególne specjalności oraz przedstawiciel samorządu studenckiego. Dokument następnie zatwierdzany jest przez Radę podstawowej jednostki organizacyjnej i publikowany w Wirtualnej Uczelni. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem ocenającym uznali system oceny ich osiągnięć za przejrzysty i sprawiedliwy. Studenci mają prawo wglądu do prac egzaminacyjnych (w szczególności osoby, które uzyskały ocenę niedostateczną) oraz mają możliwość poprawiania niezadowolających wyników w nauce oraz przystąpienia do egzaminu komisyjnego, które do prawa znane są studentom z Regulaminu studiów omawianego na tzw. dniu zerowym. W opinii studentów egzaminy dostosowane są do specyfiki studiów oraz pozwalają na rzetelną weryfikację założonych efektów kształcenia.

3). Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych poprzez strukturę i organizację programu ocenianego kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, i ułatwiania studentom wykorzystania możliwości stwarzanych przez ten system zarówno w kraju jak i za granicą.

Ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy).

Podczas wizytacji zespół oceniający odbył rozmowę z osobami odpowiedzialnymi za koordynowanie działań związanych z międzynarodową i krajową mobilnością studentów. Osoby takie działają na poziomie Uczelni, nie zaś Wydziału, czy ocenionego kierunku. Oceniana jednostka uczestniczy przede wszystkim w programie wymiany międzynarodowej LLP Erasmus, jak również bierze udział w wymianach poza wskazanym programem, szczególnie opartych na umowach bilateralnych. Na podstawie dostarczonych danych przez ocenianą jednostkę obserwuje się wzrost zainteresowania studentów wyjazdami w ramach programu Erasmus. Skala wyjazdów studentów na wymiany międzynarodowe jest zadowalająca i osiąga rocznie próg około 11-16 osób. Wydział aktywnie promuje mobilność studencką w szczególności międzynarodową wykorzystując do tego stronę internetową Uczelni, na której pojawiają się aktualne informacje związane z mobilnością studentów, dyżury osób zajmujących się programami wymiany, na których udzielana jest studentom pomoc, oraz różnego rodzaju materiały poligraficzne, takie jak plakaty czy ulotki. Ważnym źródłem informacji na temat możliwości wyjazdów są zdaniem studentów spotkania informacyjne z osobami zajmującymi się programem Erasmus, na których studenci informowani są wyczerpująco o zasadach funkcjonowania programu na Uczelni. Studenci informowani są o zbliżającej się rekrutacji, jej zasadach i innych wydarzeniach ważnych z punktu widzenia kandydata do wymiany za pośrednictwem systemu Wirtualna Uczelnia. Informacje i spotkanie zawsze mają dwujęzyczną treść. Wszystkie wyżej wskazane działania promocyjne należy ocenić jednoznacznie pozytywnie. W opinii studentów programy wymiany i podpisane przez Wydział umowy w tym zakresie dostosowane są do specyfiki studiów oraz ich oczekiwań. Studenci wyrazili opinię, iż dostęp do informacji na temat programów wymiany jest bardzo dobry. Każdy student może sprawdzić programy i miejsca wymian na specjalnej stronie internetowej jednostki zajmującej się obsługą programów międzynarodowych. Studenci wysoko ocenili kompetencje osób zajmujących się programem wymiany Erasmus twierdząc, iż są to osoby pomocne, z których wsparcia chętnie korzystają. Nabór do programu LLP Erasmus prowadzony jest przez specjalną komisję rekrutacyjną, w skład której wchodzi przedstawiciele samorządu studenckiego i pracownicy uczelni. Studenci składają specjalny formularz wraz z dołączoną do niego dokumentacją. Czynniki brany pod uwagę przy kwalifikacji do wyjazdu w ramach programu Erasmus są kompetencje językowe kandydatów oraz aktywność naukowa lub społeczna na lub poza Uczelnią. Kryteria rekrutacji są znane w środowisku studenckim dzięki bardzo dobrej polityce informacyjnej Uczelni. Zdaniem studentów są one jasne i sprawiedliwe. Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym na pytanie dotyczące uznawalności osiągnięć wyrazili pochlebne opinie we wskazanym temacie oraz nie zgłosili problemów z nim związanych. Na ocenianym kierunku kursy mające stanowić podstawę zaliczenia semestru lub roku studiów w macierzystej uczelni są sprawdzane pod kątem ich uznawalności przed wyjazdem studenta. Student już na etapie przygotowań do wyjazdu wie jakie kursy zostaną mu zaliczone. Uznawalność monitoruje koordynator ds. programu Erasmus, który zajmuje się ustaleniem *learning agreement* przed wyjazdem studenta oraz pilotuje losy studentów po powrocie. Oceniana jednostka respektuje zasadę uznawalności osiągnięć i nie stwarza w tym zakresie sytuacji utrudniających realne wykorzystanie możliwości mobilności międzynarodowej studentów.

4). Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów.

Studenci mają swobodny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją studiów i procedurami ich toku, informacji o programach kształcenia oraz zakładanych efektach. Wszelkie informacje i aktualne wiadomości publikowane są na stronie internetowej Uczelni w systemie Wirtualna Uczelnia oraz na tablicach informacyjnych, w postaci ogłoszeń. Funkcjonowanie stron internetowych ocenianej jednostki studenci oceniają bardzo pozytywnie. Mogą także korzystać z konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Dyżury odbywają się zgodnie z planem, który jest ogólnodostępny i znany studentom. W razie odwołania konsultacji informacje o tym są podawane w sposób zwyczajowy z odpowiednim wyprzedzeniem. Należy docenić dostosowanie miejsca i czasu odbywania dyżurów szczególnie do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych. Dyżury pracowników Wydziału odbywają się w odpowiednim wymiarze godzin w tygodniu oraz w weekendy. Studenci mają sposobność umawiania się z prowadzącymi również poza godzinami konsultacji, co jest częstą i chwaloną przez studentów praktyką. Kontakt z prowadzącymi różne formy zajęciowe ułatwiony jest również za sprawą wykorzystywania do tego celu poczty elektronicznej.

Studenci ocenianej jednostki uzyskują odpowiednie wsparcie w trakcie procesu dyplomowania, pracownicy naukowci służą im niezbędną pomocą w tym zakresie; tak stwierdzili na spotkaniu z zespołem oceniającym. Studenci mają pełną swobodę w ustalaniu tematów prac dyplomowych, korzystając przy tym z tematów zaproponowanych przez prowadzących seminaria lub formułując własne. Na pozytywną ocenę zasługuje wprowadzenie do oferty zajęć semestralnego proseminarium magisterskiego, podczas którego studenci zapoznają się między innymi z wymaganiami dotyczącymi pracy magisterskiej oraz ofertą seminariów, co sprzyja świadomemu wyborowi właściwego seminarium. Przyjęte rozwiązanie studenci oceniają jako nowatorskie i nadzwyczaj trafne. Wybór promotora odbywa się poprzez zapisy na konkretne seminaria w systemie Wirtualna Uczelnia. W ocenianej jednostce stosuje się różne zasady przy kwalifikowaniu zapisów na seminaria, dość często stosowane jest kryterium średniej ocen.

Studenci mają możliwość korzystania z bazy dydaktycznej ocenianego kierunku poza godzinami zajęć, co dotyczy zarówno sal dydaktycznych jak i sal wyposażonych w specjalistyczny sprzęt, w tym komputerowy.

Uczelnia oferuje studentom kompletny system pomocy materialnej. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej i współpraca w tym zakresie z przedstawicielami studentów odbywa się w pełni zgodnie z obowiązującymi przepisami Ustawy. Uczelnia spełnia wymagania zawarte w art. 174 ust. 2 i art. 179 ust. 2 Ustawy. Zachowane są właściwe proporcje w podziale środków, których wymaga art. 174 ust. 4 Ustawy. System pomocy materialnej oferowany studentom działa bez większych zastrzeżeń jest racjonalny i przejrzysty. Odnotowano jednak sporadyczne opinie studentów o opóźnieniach w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego kierunku, co wymaga poprawy. Godną pozytywną ocenę jest przejrzystość przepisów związanych z przyznawaniem pomocy materialnej dla studentów, sposób przygotowania dokumentów oraz korzystności przyjętych rozwiązań dla studentów. Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej jest zgodny z Ustawą oraz został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 186 ust. 1 Ustawy, co potwierdzone zostało akceptacją treści odpowiedniego uczelnianego organu samorządu studenckiego. W postępowaniu dotyczącym przyznawania pomocy materialnej stosuje się

odpowiednio przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego w odniesieniu do wydawania decyzji administracyjnych.

W Uczelni funkcjonuje dwustopniowy model decyzyjny związany z przyznawaniem pomocy materialnej dla studentów. Na poziomie Uczelni funkcjonuje Odwoławcza Komisja Stypendialna, na poziomie Wydziału - Wydziałowa Komisja Stypendialna, wyposażono je, na wniosek odpowiednich organów samorządu studenckiego, w uprawnienia do przyznawania świadczeń pomocy materialnej w imieniu właściwych organów Uczelni i Wydziału. Szkoła spełnia wymóg, by większość składów komisji, o których wspomniano wyżej, stanowili studenci, o czym mowa w art. 177 ust. 3 Ustawy. Komisje działają zgodnie z przepisami Ustawy na podstawie czytelnych i powszechnie znanych procedur ogłaszanych na stronach internetowych Wydziału i obwieszczeniach w gablotach. Natomiast Przewodniczącym Wydziałowej Komisji Stypendialnej jest pracownik naukowy, co jest sprzeczne z kryterium demokratycznego funkcjonowania ciał kolegialnych i powinno ulec zmianie. Notuje się bardzo duży udział członków samorządu studenckiego w działaniach wydziału w sprawach socjalnych studentów i w działalności Wydziału związanych z przyznawaniem pomocy materialnej, co ocenić należy bardzo pozytywnie. Studenci wyrażają zadowolenie i poparcie dla formy i procedur działania systemu przyznawania pomocy materialnej i uważają ten system za wydajny i sprawiedliwy. Pozytywnie także oceniają wysokość stypendiów oferowanych przez ocenianą jednostkę.

Uczelnia prowadzi uczciwą politykę naliczania i pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne, zgodne z wewnętrznymi aktami prawnymi tj. Zarządzeniem nr 199/2011 Rektora SWPS z dnia 1 października 2011 roku w sprawie Regulaminu opłat związanych z tokiem studiów w SWPS, tabelą opłat dla osób podejmujących naukę w SWPS w roku akademickim 2011/2012. Umowy podpisywane ze studentami zawierają odniesienie do wymienionych powyżej aktów prawnych, które są integralną częścią umowy ze studentem i wskazane są jako jej załączniki. Studenci bardzo pozytywnie oceniają politykę pobierania opłat przez Uczelnię. Umowa o warunkach odpłatności za studia lub usługi edukacyjne szanuje równorzędność stron stosunku prawnego oraz nie zawiera postanowień uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za klauzule niedozwolone w umowach cywilno-prawnych. W Uczelni przestrzega się art. 160 ust. 3 Ustawy w zakresie szczegółowego określania warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne w umowach pisemnych ze studentami.

Obsługa administracyjna Wydziału jest oceniana przez studentów pozytywnie. Godziny obsługi dziekanatu są znane studentom.

W SWPS funkcjonuje samorząd studencki działający przez swoje organy na podstawie uchwalonego przez nie Regulaminu. Samorząd działa jedynie na poziomie Uczelni. W trakcie przeprowadzanej wizytacji odbyło się jedno spotkanie z przedstawicielami samorządu studenckiego, na którym uzyskano poniższe informacje, a następnie zweryfikowano je w oparciu o dostarczone dokumenty, jak również inne odbyte rozmowy. Wydział nie spełnia w pełni wymagania Ustawy z art. 67 ust. 4 co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii SWPS. Do zgodnego z prawem co najmniej 20% udziału studentów w Radzie Wydziału brakuje jednego studenta.

Uczelnia zapewnia na potrzeby działalności ustawowej i regulaminowej samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową, jednak nie jest ona wyposażona w sprzęt biurowy, telefon stacjonarny i inne środki trwałe potrzebne do prawidłowego funkcjonowania, co potwierdzają członkowie samorządu studenckiego w rozmowie z zespołem oceniającym.

Zgodnie z powszechną praktyką w obszarze szkolnictwa wyższego w Polsce samorząd studencki, jako reprezentant wszystkich studentów powinien posiadać własną siedzibę, będącą miejscem pracy na rzecz innych studentów, a także do wymiany poglądów, przygotowywania inicjatyw i wykonywania zadań, które nakłada na niego Ustawa (art. 202 ust. 8). Brak podstawowych sprzętów biurowych w siedzibie samorządu w znaczący sposób ogranicza, a niejednokrotnie może nawet uniemożliwić wypełnianie nakazanych prawem obowiązków. Zgodnie z argumentacją zawartą w stanowisku nr 52/07 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 kwietnia 2007 roku, należy stwierdzić, iż na organach każdej uczelni ciąży obowiązek określony w art. 202 ust. 8 ustawy, a przy ustalaniu stopnia wyposażenia w niezbędne środki materialne należy mieć na uwadze z jednej strony zadania i kompetencje samorządu określone w ustawie, a z drugiej strony usprawiedliwione potrzeby samorządu studenckiego, uzależnione od wielkości uczelni i liczby studentów. Minimum, które zapewnić powinien każdy wydział, w którym funkcjonuje samorząd studencki, to pomieszczenie zapewniające niezakłóconą pracę wyposażone w meble i urządzenia techniczne uznawane dziś za niezbędne w każdym biurze (telefon, faks, komputer, drukarkę, kserokopiarkę i łącze internetowe), jak również zaopatrzenie w materiały biurowe oraz środki finansowe na działalność projektową i bieżącą. Władze Uczelni nie zapewniają również stałych środków finansowych na działalność ustawową i regulaminową samorządu studenckiego. Zaleca się dostosowanie warunków pracy samorządu studenckiego do tych wymogów.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

- 1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów.**
- 2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.**
- 3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.**
- 4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej ogólnie sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia. Zaleca się spełnienie wymogu minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału oraz dostosowanie warunków pracy samorządu studenckiego wymogów ustawowych.**

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

- 1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.**

Organami kolegialnymi uczelni mającymi wpływ na podejmowanie decyzji odnoszących się do tworzenia i prowadzenia kształcenia na kierunku filologia są: Senat, Rada Wydziału (ustalanie ogólnych kierunków działalności wydziału, uchwalanie po zasięgnięciu opinii organu uchwałodawczego samorządu studenckiego, programów kształcenia i planów studiów na wydziale, opracowywanie projektów doskonalenia procesu dydaktycznego oraz uchwalanie Szczegółowych Zasad Studiowania na Wydziale). Do stworzenia *Szczegółowych*

Zasad Studiowania powoływana jest komisja pod przewodnictwem prodziekana ds. studenckich, w skład której wchodzi osoby odpowiedzialne za poszczególne specjalności oraz przedstawiciel samorządu studenckiego. *Szczegółowe Zasady Studiowania* regulują m.in.: zasady rejestracji studentów na zajęcia oraz kwalifikacji na kolejny rok studiów; zaliczanie zajęć i egzaminów; warunki zaliczania kursów niezaliczonych w roku poprzednim; powtarzanie roku studiów; przepisywanie ocen w przypadku przeniesienia oraz studiów równoległych, proces dyplomowania, w tym semina i egzaminy licencjackie oraz magisterskie. *Szczegółowe Zasady Studiowania* są aktualizowane na każdy rok akademicki. Na początku rozpoczynającego się roku akademickiego, po zatwierdzeniu ich przez Radę Wydziału, *Szczegółowe Zasady Studiowania* zamieszczane są w systemie elektronicznym Wirtualna Uczelnia, o czym informowani są zarówno pracownicy Wydziału jak i wszyscy studenci.

Organami jednoosobowymi uczelni mającymi wpływ na podejmowanie decyzji odnoszących się do tworzenia i prowadzenia kształcenia na kierunków filologia są: rektor, prorektor ds. dydaktycznych, (w którego kompetencji znajduje się przede wszystkim określanie wytycznych formalnego układu programów kształcenia i planów studiów oraz sprawowanie kontroli nad ich realizacją); dziekan, który podejmuje decyzje dotyczące funkcjonowania wydziału; prodziekan ds. studenckich, kierownicy i zastępcy kierowników jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Wydziału.

Do zadań Komisji ds. stworzenia *Szczegółowych Zasad Studiowania* należy recenzowanie nowych programów studiów oraz programów nowych specjalności, które następnie zatwierdzane są przez Radę Wydziału. Studenci wybierający nową specjalność proszeni są o jej ocenę po pierwszym roku jej trwania i w ostatnim semestrze przed ukończeniem studiów podczas otwartego spotkania z kierownikiem specjalności.

Część dokumentów współtworzących wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w SWPS ma więc charakter ogólnouczelniany (regulamin studiów, statut uczelni, formularz ewaluacyjnych ankiet studenckich zamieszczany w Wirtualnej Uczelni), część natomiast uwzględnia specyfikę Wydziału Kulturoznawstwa i Filologii (*Szczegółowe Zasady Oceniania*; przygotowano także odrębne protokoły hospitacji zajęć). Na mocy zarządzenia Rektora z dnia 21 września 2012 roku wprowadzono plan działań mających za celu zapewnienie większej jakości kształcenia w Uczelni na lata 2012-2014. System ma uwzględniać działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na prowadzonym kierunku studiów oraz odnosić się do wszystkich aspektów i etapów procesu dydaktycznego (w szczególności: weryfikowania efektów kształcenia, oceny dokonywanej przez studentów i wnioski z monitorowania karier absolwentów). Wydział Kulturoznawstwa i Filologii powstał 1 października 2012 r.; system zapewniania jakości kształcenia na nowym wydziale jest więc w trakcie tworzenia i poszerzania. Rada Wydziału powołała na posiedzeniu 12 listopada 2012 roku nową Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, w skład której weszli pracownicy naukowo-dydaktyczni (8 osób) i jeden przedstawiciel studentów.

- ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym dostosowywania do zmieniających się potrzeb interesariuszy zewnętrznych oraz potrzeb i możliwości interesariuszy wewnętrznych.

Komisja ds. stworzenia *Szczegółowych Zasad Studiowania* monitoruje przebieg kształcenia. Systematycznie przeglądane są sylabusy pod względem ich zgodności z obowiązującymi standardami, oraz nowe sylabusy, pod względem zgodności z KRK.

Proponowane są zmiany w siatce godzin i uzupełnienia w literaturze, dostosowanie form ewaluacji do poszczególnych przedmiotów. W pracy nad monitorowaniem jakości kształcenia biorą udział przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych (osoby odpowiedzialne za poszczególne specjalności kierownicy i zastępcy kierowników poszczególnych jednostek zasięgają także opinii prowadzących zajęcia i studentów), nie ma natomiast interesariuszy zewnętrznych. Działania komisji nie są jednak wystarczająco sformalizowane (nie przedstawiono protokołów z zebrań, dane uzyskano na podstawie rozmów z kierownictwem oraz uchwał Rady Wydziału akceptujących efekty kształcenia). Na ocenianym kierunku studenci również nie są formalnie włączeni jako interesariusze wewnętrzni w projektowanie celów i efektów kształcenia i w ich ewaluację. Brak wymaganych ustawą opinii przedstawicieli studentów do programów kształcenia.

Kierownictwo Wydziału odpowiedzialne za dydaktykę śledzi publikowane badania potrzeb rynku. Także uczelnia prowadzi własne badania grup studentów i kandydatów (podczas dni otwartych), mające na celu ustalenie motywów wyboru studiów w SWPS. Uczelnia organizuje doroczne spotkania z organizacjami reprezentującymi pracodawców, które mają na celu ustalenie zainteresowania pracodawców określonymi umiejętnościami (cechami) absolwentów poszczególnych kierunków.

Podsumowując, oceną procesu zarządzania kierunkiem zajmują się: kierownicy jednostek (kierownicy Katedr, dyrektor Instytutu Filologii Angielskiej, Dziekan Wydziału i Prodziekan Wydziału ds. studenckich, a na wyższym szczeblu – Rada Wydziału, Senat, Rektor SWPS (regularnie odbywa się Kolegium Rektorskie, w którym bierze udział Dziekan Wydziału), Prorektor ds. Dydaktyki i Współpracy Międzynarodowej oraz Dyrektor Generalna i Pełnomocnik Rektora ds. finansów i nowych projektów. Dziekan Wydziału na bieżąco pozostaje w kontakcie zarówno z kierownikami jednostek (m.in. w trakcie odbywających się regularnie Kolegiów Dziekańskich), jak i Rektorem SWPS oraz Prorektorem ds. Studiów, którym przedstawia regularne sprawozdania z przebiegu procesu kształcenia. Sposób i wyniki zarządzania poszczególnymi kierunkami są omawiane i oceniane w trakcie posiedzeń Senatu uczelni. Mimo, że skuteczność w diagnozowaniu słabych stron i doskonaleniu kształcenia jest zadowalająca, należałoby sformalizować ich działania poprzez np. protokołowanie pracy posiedzeń komisji.

- ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian.

Podstawowym źródłem upowszechniania informacji jest system Wirtualna Uczelnia, w której studenci mają dostęp do bazy danych zawierających sylabusy przedmiotów, harmonogramy sesji egzaminacyjnej, informacje o konsultacjach, zasadach korespondencji internetowej z prowadzącym zajęcia. W systemie tym studenci wypełniają także ankietę oceniającą pracę nauczyciela akademickiego. Wyniki ankiet zliczane są automatycznie. Każdy nauczyciel akademicki może zapoznać się z oceną jego dotyczącą, dziekan z ocenami wszystkich nauczycieli z kierowanego wydziału. Wszystkie wyniki ankiet są dostępne dla prorektora ds. dydaktyki. Nauczyciel akademicki może zobaczyć swoją ocenę i dane porównawcze dotyczące średniej dla jego wydziału. Jednak studenci nie otrzymują informacji zwrotnej z wypełnionych ankiet, przez co tak funkcjonujący system uznaje się za niekompletny. Pytania ankietowe powinno się poprawić, ich wadą jest brak miejsca na komentarz. Ponadto nie przedstawiono wewnętrznych regulacji prawnych określających zasady funkcjonowania systemu ankietowego.

Uczelnia od początku roku akademickiego 2010/2011 realizuje program monitorowania losów absolwentów. Działanie tego programu należy ocenić pozytywnie, gdyż ze względu na znajomość miejsc faktycznego zatrudnienia absolwentów można wprowadzać zmiany umożliwiające coraz lepsze przygotowanie absolwentów do różnorodnych wyzwań rynku pracy.

2). Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia są ankiety ewaluacyjne mające na celu ocenę zajęć prowadzonych na kierunku oraz kadry naukowo-dydaktycznej. W ocenianej jednostce prowadzi się ankietyzację procesu dydaktycznego, jednak podczas wizytacji nie przedstawiono żadnych dokumentów wewnętrznych regulujących ten proces. Tak więc z punktu widzenia formalnego nie jest możliwym wskazanie częstotliwości przeprowadzania ankiet, ich formy, wzorca pytań oraz podmiotów uprawnionych do przetwarzania wyników. Nie przedstawiono również uregulowań wprowadzających zasady dalszego postępowania z wynikami ankiet w celu zapewnienia prawidłowej efektywności i kompletności systemu. Niemniej na ocenianym Wydziale faktycznie dokonuje się cyklicznej i rzetelnej ankietyzacji procesu kształcenia w formie elektronicznej, co potwierdzają studenci w rozmowie z zespołem oceniającym. Ocenie podlegają wszystkie zajęcia. Ocena przeprowadzana poprzez medium elektroniczne jest wykonywana od roku akademickiego 2011/2012, wcześniej obowiązywała ankieta papierowa. Wyniki ankiet analizowane są przez bezpośrednio ocenianych pracowników, ich przełożonych oraz władze dziekańskie. Wyniki ankiety studenckiej są również częścią dwuletniej oceny pracownika w tzw. II kategorii, czyli w odniesieniu do osiągnięć dydaktycznych. Uczelnia przedstawiła dokumenty stanowiące zbiorcze opracowania wyników ankiet ewaluacyjnych dla ocenianego kierunku za lata 2009/2010 i 2010/2011 w formie raportu o jakości zajęć w świetle ocen studentów. W raporcie między innymi analizuje się skuteczność przeprowadzenia ankietyzacji oraz wyciąga się uogólnione wnioski z wypełnień wskazując np.: średnią liczbę studentów głosujących w ankiecie oraz wyciąga się inne ogólne wnioski na przyszłość. Niemniej oceniana jednostka mimo pozytywnych wzorców i działań z lat ubiegłych nie przedstawiła analizy wyników najnowszej ankiety przeprowadzonej w roku 2011/2012. Pytania ankietowe nie są współtworzone przez przedstawicieli studentów na poziomie Uczelni. Studenci chętnie widzieliby więcej pytań otwartych w ankiecie ewaluacyjnej. Za wadę uznali również brak informacji zwrotnej, którą mogliby otrzymywać po wypełnieniu ankiet.

Pozytywnie ocenić należy fakt przeprowadzania wewnętrznych hospitacji zajęć, które są przeprowadzane w ocenianej jednostce i kierunku, oraz sporządzanie z nich odpowiedniej dokumentacji. Ocena hospitacji omawiana jest z pracownikiem pod kątem treści merytorycznych oraz sposobu ich prowadzenia. Ponadto odbywają się regularnie (dwa razy w semestrze) spotkania dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w określonym module (specjalizacji) celem wymiany doświadczeń i uwag dotyczących postępów studentów.

W ocenianej jednostce studenci jako interesariusze wewnętrzni uczestniczą w strukturze decyzyjnej zarządzania jakością kształcenia, co potwierdzone zostało w otrzymanej dokumentacji oraz w rozmowie z samorządem studenckim. Studenci są zapraszani z odpowiednim wyprzedzeniem na posiedzenia ciał pracujących nad jakością

kształcenia na Wydziale oraz są traktowani na równi z innymi członkami komisji ds. jakości kształcenia.

Przedstawiciele studentów nie biorą jednak udziału w procesie kształtowania sylwetki absolwenta oraz pracy nad opracowywaniem efektów kształcenia oraz ich ewaluacją poprzez udział w pracach nad planami studiów i programami kształcenia. Podczas wizytacji nie przedstawiono zespołowi oceniającemu wymaganych przez art. 68 ust. 1 punkt 2) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym opinii właściwego organu samorządu studenckiego dotyczących uchwalanych planów studiów i programów kształcenia, jak również nie wykazano w inny sposób zaangażowania studentów w ten proces. Przedstawiciele samorządu studenckiego obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym potwierdzili tę informację twierdząc, iż nie są włączani w pracę nad programami kształcenia oraz nie opiniują ich inaczej jak przez głosowania w ciałach kolegialnych takich jak Senat czy Rada Wydziału, co jednak nie może zostać uznane za równoważne i spełniające wymóg ustawowy z art. 68 ust. 1 punkt 2). Zespół zaleca włączenie studentów do udziału w procesie kształtowania sylwetki absolwenta oraz do pracy nad opracowywaniem efektów kształcenia oraz ich ewaluację poprzez udział w pracach nad planami studiów i programami kształcenia.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

zakładane efekty kształcenia	program i plan studiów	kadra	infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	działalność naukowa	działalność międzynarodowa	organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+	+	+	+/-
umiejętności	+	+	+	+	+	+/-
kompetencje społeczne	+	+	+	+	+	+/-

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka skutecznie stosuje na ocenianym kierunku studiów wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, brakuje jednak odpowiedniego sformalizowania jej mechanizmów na nowym Wydziale. Zaleca się włączenie studentów jako interesariuszy wewnętrznych w projektowanie celów i efektów kształcenia i w ich ewaluację.

2) W procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczą na ocenianym kierunku przede wszystkim pracownicy naukowo-dydaktyczni. Pozytywnie należy ocenić przeprowadzanie w ocenianej jednostce i kierunku hospitacji oraz sporządzanie z nich odpowiedniej dokumentacji. Przedstawiciele studentów nie biorą udziału w procesie kształtowania sylwetki absolwenta, ani w pracy nad opracowywaniem efektów kształcenia oraz ich ewaluację poprzez udział w pracach nad planami studiów i programami kształcenia. Wskazane jest ujednoczenie systemu ankietyzacji procesu dydaktycznego.

9. Podsumowanie

Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku jest zgodna z misją i strategią rozwoju SWPS. Kierunek jest przyszłościowy, dobrze kształcący absolwentów, posiadających duży potencjał zawodowy. Jego głównym atutem jest duża oferta proponowanych zajęć oraz zakładane i realizowane efekty kształcenia łączące znajomość języków obcych z przełożeniem na zastosowanie w praktyce, głównie w nauczaniu i tłumaczeniach. Na wysoką ocenę zasługuje też system organizacji praktyk zawodowych, zwłaszcza praktyk z zakresu specjalizacji nauczycielskiej. Pozytywnie o kierunku świadczą pracownicy, ich działalność naukowa i dydaktyczna oraz zaangażowanie, studenci i administracja. W sposób wyróżniający prowadzona jest polityka finansowa uczelni i jednostki w zakresie planowania nakładów na utrzymanie i doskonalenie infrastruktury. Aby zapewnić harmonijny rozwój ocenianego kierunku oraz wysoką jakość kształcenia, zaleca się podjęcie następujących działań:

- ujednoczenie standardów oceny prac dyplomowych,
- zwiększenie stopnia zaangażowania studentów w badania naukowe,
- spełnienie wymogu minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału oraz dostosowanie warunków pracy samorządu studenckiego wymogów ustawowych,
- spełnienie wymogu włączenia studentów w projektowanie celów i efektów kształcenia oraz ich ewaluację (opiniowanie programów kształcenia przez przedstawicieli studentów),
- ujednoczenie systemu ankietyzacji procesu dydaktycznego.

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku		X			
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			

program studiów		X			
zasoby kadrowe		X			
infrastruktura dydaktyczna	X				
prowadzenie badań naukowych			X		
system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

W odpowiedzi na raport SWPS przedstawiła wyjaśnienia, które pozwalają na zmianę oceny w odniesieniu do kryterium „wewnętrzny system zapewniania jakości”. Wydział Kulturoznawstwa i Filologii podjął działania mające na celu udoskonalenie systemu zapewniania jakości kształcenia. Powołano Zespół do Spraw Oceny Jakości Kształcenia, w którego skład weszli przedstawiciele studentów; włączono studentów w prace nad programami studiów oraz spełniono wymóg minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału zwiększając ich liczbę do 10 osób (co spełnia wymogi ustawowe). Podjęto także prace nad udoskonaleniem systemu ankietyzacji. Do odpowiedzi na raport dołączono stosowne dokumenty potwierdzające podjęte działania.

Tabela nr 3

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			